

BREYNE, Antoon (Ieper 6 mei 1910 – Ieper 12 juni 1986).

Studeerde rechten, thomistische wijsbegeerte en politieke en sociale wetenschappen aan de Katho-

lieke Universiteit Leuven (KUL) en promoveerde er in 1933 tot doctor in de thomistische wijsbegeerte en doctor in de rechten. Van 1933 tot 1935 was Breyne in Ieper provinciaal correspondent voor *De Standaard*. In 1935 werd hij directeur van het pas opgerichte weekblad *Elckerlyc* en in 1937 redacteur-buitenland van het nieuwe dagblad *De Courant*. Na de verdwijning van dit dagblad werkte hij, tot het begin van de Tweede Wereldoorlog, voor *Het Volk – De Tijd*. In de oorlog was hij ambtenaar. Na de bevrijding werd hij, van 1 november 1944 af, lid van de politieke redactie van het dagblad *De Nieuwe Standaard*, de latere *De Nieuwe Gids*, waarvan hij sinds 1959 tot aan zijn pensionering in 1975 directeur-hoofdredacteur was. Sinds 1946 lector en sinds 1968 tot aan zijn emeritaat in 1980 was hij buitengewoon hoogleraar aan de KUL (voor onder meer techniek, recht en geschiedenis van de pers en geschiedenis van administratief recht). In 1947 was hij aan de universiteit medestichter van het Instituut voor Journalistiek, het huidige Centrum voor Communicatiewetenschappen. Van 1950 tot 1952 leidde hij de studiedienst van het **Algemeen Christelijk Werk(nem)ersverbond** en op 11 december 1952 werd hij secretaris van de Nationale Arbeidsraad, wat hij bleef tot hij in 1960 als senator werd gecoöpteerd voor de **Christelijke Volkspartij (CVP)**. Hij beëindigde zijn politiek mandaat in 1961. Sinds dat jaar was hij voorzitter van de raad van bestuur van het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie (Inbel).

Breyne, die in *Elckerlyc* behoorde tot de groep die de ideeën van Frans van Cauwelaert verdedigde tegenover de voorstanders van de federalisering, zoals die tot uiting kwam in het weekblad *Nieuw Vlaanderen*, trok na de oorlog deze politieke lijn door. In *De Nieuwe Gids*, waarin hij zijn hoofdartikelen als A. Vanhaverbeke signeerde en zijn “politieke cursiefjes” als De Wijze, toonde hij zich een aanhanger van de gematigde Vlaamsgezinden in de CVP en een verdediger van de door Theo Lefèvre gevoerde politiek. In de pers oefende hij ook invloed uit door zijn rol als voorzitter van de Brusselse, later van de Algemene Belgische Persbond (1969-1972), terwijl hij geruime tijd ondervoorzitter van de Vereniging van Europese Journalisten was. Sinds 1949 was hij een der promotors van de **Vlaamse Journalistenclub**, die hij een vijftal jaar als voorzitter heeft geleid.

WERKEN: *Voor een algemene weekbladpers in Vlaanderen*, 1960; – *De tijd van Toon*. Uit het plakboek van De Wijze, 1995.

LITERATUUR: W. van der Biesen (e.a.), *Liber Amicorum Prof. Dr. A. Breyne. Wetenschap en Journalistiek*, 1980; – G. Durnez, ‘De toon van zijn tijd’, in *De tijd van Toon*. Uit het plakboek van De Wijze, 1995.

GASTON DURNEZ*